

+SABORS: el foment de l'ús del català vist des de la diversitat

Autor

Alicia Company i Pagès
CNL El Prat de Llobregat

+SABORS és un receptari de cuina que inclou la recepta i les fotografies del procés d'elaboració. El llibre, però, és més que un receptari de cuina, és un projecte de ciutat.

És el resultat d'un projecte transversal que ha tingut com a objectiu principal propiciar l'ús social de la llengua catalana entre les persones que acaben d'arribar a la ciutat i l'estan aprenent.

Antecedents: Comissió de formació d'adults del territori

Des de fa quatre anys les quatre institucions que fan ensenyament d'adults a la ciutat treballen de manera coordinada amb la finalitat d'unificar criteris sobre la política lingüística que es porta a terme al Prat.

La iniciativa de posar en comú experiències, conèixer quina tasca té encomanada cadascú i acordar criteris comuns sobre com hem d'afrontar l'ensenyament del català, tant de les persones que acaben d'arribar a la ciutat com de les que ja fa molts anys que hi viuen —i no el parlen— ha suposat un avanç important per al Prat.

El fet que professionals de diferents organismes treballin conjuntament per aconseguir un mateix objectiu, sota el paraigua de l'Ajuntament, no solament és important sinó gairebé modèlic.

El grup, creat en comissió pel Departament de Programes de l'Ajuntament, i en funcionament des del 2003, va prendre la decisió, l'any 2006, de portar a terme una actuació conjunta, anual, de participació ciutadana, a partir d'un treball transversal basat en un marc teòric comú.

Si volem aconseguir que el català sigui la llengua comuna de la ciutadania no ho podem fer només des de l'Administració. L'Administració necessita crear una xarxa que interrelacioni tots els professionals dels sectors públics que operen a la ciutat amb els professionals que ho fan des dels diferents departaments de l'Ajuntament i amb la societat civil.

En aquest sentit, el procés de treball que s'ha seguit en el projecte +SABORS ha estat un treball sense improvisacions: un engranatge ordenat que no ha permès fer un pas sense haver-ne consolidat l'anterior. I això, creiem, ens ha assegurat l'èxit obtingut.

El treball transversal

Per al CNL, com a executor de la política lingüística de la ciutat, l'Ajuntament del Prat ha estat una peça clau. La institució

va redactar el Pla per a una nova ciutadania i immigració. Aquest pla és un marc estratègic de referència que defineix i dóna pautes de quin model de ciutat es vol.

L'Ajuntament va voler que el CNL estigués inclòs en la política global d'immigració, amb la finalitat de definir quin era el tractament que s'havia de donar a les persones que acaben d'arribar al Prat pel que fa al català.

Va resultar determinant que el CNL compartís, des del punt de vista d'un marc estratègic institucional, aquest espai de decisió política sobre la llengua al territori, juntament amb els altres departaments de l'Ajuntament.

El Pla va constituir un ideari de treball sobre tots els aspectes de la nova ciutadania i, alhora, una instrucció política per a tots els professionals que en formàvem part. Aquest Pla demanava un treball en xarxa, tant interna com externa, a la mateixa Administració.

Per tant, la nova manera de treballar va influir en els instruments de planificació i en l'adaptació del procés de les nostres accions.

El Pla per a una nova ciutadania i immigració ens havia portat —i condicionat— a treballar les accions de manera integral.

En aquest sentit, per al CNL, l'adopció d'aquest principi de transversalitat implicava atendre el ciutadà en totes les seves dimensions, inclosa la llengua. El català per a l'Ajuntament del Prat deixava de ser una feina exclusiva del CNL, i el CNL deixava de ser un executant «solitari» de recursos, serveis i accions referits a la llengua.

Un dels objectius que va proposar l'Ajuntament des del Programa va ser articular mecanismes fluids de comunicació i treball entre l'Administració municipal, amb altres institucions del territori i amb la societat civil.

És en aquest escenari que el CNL va proposar la creació d'un treball en xarxa amb tots els agents que fan formació d'adults al territori. L'objectiu era crear un

discurs únic sobre la immigració i la llengua al Prat. Calia adoptar una perspectiva global que impliqués totes les institucions i les organitzacions que fan formació d'adults a la ciutat, que permetés l'intercanvi i el diàleg entre professionals d'adscripcions diferents amb la finalitat de dotar de coherència les actuacions de tots plegats.

El treball lingüístic

+*SABORS* (igualment com ho fou *ACCENTS* el 2006) és el testimoni, el material resultant, el referent d'una feina feta en conjunt a partir d'un objectiu comú.¹

ACCENTS és un llibre de fotografies de persones, provinents de diferents llocs del món, que estudien català al Prat i que són alumnes de les quatre institucions que fan formació d'adults a la ciutat. Les frases que hi ha a sobre de les fotografies expressen els seus sentiments i el valor afegit que ha suposat, per a la seva adaptació a la ciutat, l'aprenentatge del català.

Pel que fa a +*SABORS*, el CNL va preparar una unitat didàctica sobre la cuina (lèxic dels estris i els ingredients, elements gramaticals propis de la recepta de cuina i elements culturals) que van impartir els quatre organismes als alumnes nouvinguts a la ciutat (d'altres països i de la resta de l'Estat espanyol) dels nivells bàsics de català. La finalitat docent era donar a conèixer tot aquest vocabulari i arribar a confegir una recepta de cuina. A la classe, i per grups, van elaborar-ne unes quantes. Cada classe va escollir-ne una i aquesta es va elaborar «de veritat», en hores de classe, a la cuina d'un centre cívic de la ciutat. Mentre cuinaven es van fer les fotografies, i després tot el grup va compartir taula amb el menjar elaborat. Les receptes van quedar recollides en un llibre com a testimoni de la feina feta. Es va fer un acte de presentació del llibre amb l'alumnat participant i l'alumnat de les quatre institucions per mostrar el treball que s'havia portat a terme. El valor simbòlic del llibre és donar a conèixer la diversitat lingüística i cultural dels ciutadans i les ciutadanes del Prat que aprenen català.

Dèiem abans que el foment de l'ús social de la llengua no es pot fer només des de l'Administració, s'ha de fer amb la

col·laboració i la complicitat del conjunt de la societat, amb la implicació activa dels ciutadans i les ciutadanes, i aquest projecte n'és un exemple.

La voluntat d'aquestes persones d'aprendre la llengua del país que les acull demostra que fan un esforç per adaptar-s'hi, sense que aquest fet comporti una renúncia a la seva identitat d'origen.

Per a algunes d'aquestes persones, participar en aquest receptari ha suposat reforçar la seva motivació per practicar la llengua, que és un factor fonamental en tot procés d'aprenentatge. Per a d'altres, que acaben d'arribar al Prat, ha estat una ocasió per donar a conèixer el seu bagatge cultural i lingüístic.

Per a nosaltres, els agents que fem formació d'adults a la ciutat i portem a terme polítiques de dinamització per fomentar l'ús del català, ha suposat demostrar-nos que no solament som complementaris en la feina que fem al Prat, sinó que som capaços de portar a terme un projecte de ciutat a partir d'un instrument de planificació comú i d'un treball transversal basat en un mateix marc teòric.²

1. +*SABORS* ha comptat amb l'assessorament terminològic del Centre de Terminologia TERMCAT.

2. Els plats que es recullen en aquest llibre han passat a enriquir la base de dades de «Plats a la carta», una aplicació informàtica que la Secretaria de Política Lingüística posa a l'abast del sector de la restauració per a l'elaboració de cartes i menús en català i que permet elaborar cartes de restaurant en català i en cinc llengües més.